

hvalno. Prevajatelj sta šla v težnji po nazornosti včasih celo dalje kot pisatelj sam: je trepetinil za vsako kopejko 154, за дрожалъ надъ каждой копеекой (zadostovalo bi trepetal; glagol trepetiniti nekam preveč diši po trepetinu!); trepetlike trepetinijo 221. за осины лепечуть se mi ne zdi najbolj posrečeno; bolje bi bilo: trepetljajo, ali kaj podobnega. Ремес (drugi del njegovega prevoda je izšel pri Slov. Matici 1884) ima: trepetlike lepetajo 260; še manj pa je na mestu, prevajati ruski pregovor: Знай сверчокъ свой шестокъ (kar je R. prevedel dobesedno: Gril poznaj svojo luknjo [na istejah]) s Prešernovim verzom: Le čevlje sodi naj kopitar. (!)

V nadaljnjem naj dodam še nekaj drobiža: str. 9: v opombi dostavljata prevajatelja, da je prusec ali kljusač konj, ki stopa kakor pes z nogami ene strani hkrati. Šolski prirodoepis nas uči, da kljusá slon, velblod — psa pa še nisem nobenega videl, da bi kljusal; 14: sem si šel ogledovati (nam. ogledovat); 18: na isti strani čitam vratca in vratica; 26: pajčolan (nam. koprena); 32: celo leto (nam. vse leto), 36: debela so se črnila (drugod, n. pr. str. 45 čitam: nebo je sinjelo); 68: ravnina preplavljena od meglenih valov (nam. z meglenimi v.); 98: težje (nam. teže); 99: okamenec (nam. okamenelec); 106: v sobi je bilo dvoje postelj (nam. sta bili dve p.); 120: vsled (nam. radi); 126, 205: šiljast (nam. šilast); 206: par (nam. nekaj); 209: z dvemi, tremi lučmi (nam. dvema...).

H koncu naj omenim še, da smo v slovenščini vajeni za klicajem, vprašajem in dvopičjem, ki uvaja dobesedni govor, pisati z veliko začetnico. Prevajatelj sta večkrat pisala z malo (kot je pisano v originalu). Tudi vejico stavita često na francoski način, kot jo stavijo Rusi, a ne mi. Prim. 54: v kotu, poleg okna, je bila (nam.: v kotu poleg okna je bila), 134: ... katera se je, po raznih žalostnih in smešnih prigodah, omožila (slov. brez vejic); 218: Za plotom, na vrtu, mirno posmrčava čuvaj (slov. brez vejic).

Vse te pomanjkljivosti ne segajo v jedro prevoda in bistveno ne zmanjšujejo njegove vrednosti. Veseli moramo biti, da smo po petdesetih letih dobili nov in dober prevod knjige, iz katere so se naši najboljši realisti učili opazovati prirodo in človeka (prim. samo XVI. pogl. Smrt s Kersnikovim opisom smrti starega Planjavca!).

Janez Logar

Paul Acker, **Ljubezen in dolžnost**. Iz francoščine prevel J. Kotnik. Mohorjeva knjižnica 62. Celje 1934.

Hčerki bogatih Parižanov se je ob pogledu na bedo pariških predmestij zagabilo življenje po salonih; zato se je kljub odporu domačih vsa posvetila skrbi za zanemarjene predmestne otroke. Tudi ljubezen do požrtvovalnega pomočnika-zdravnika je s krepko voljo zatrla v sebi, češ: »Srce se ne da deliti.« Tako je postala vsemu okraju pravi rešilni angel: skrbela je za otroke zaposljenih staršev, ustanovila za starejše deklice gospodinjsko šolo in šivalni atelje, uredila zdravniško posvetovalnico itd. ter v tem delu ostarela.

Povestica je pisana prepričevalno, brez vsiljive tendence, dasi brez kakih večjih literarnih ambicij. Prevod je lep, le na dveh mestih je še malo preveč odvisen od originala: na str. 57. me ne zadovoljuje izraz »preprost«, v katerega je gospa Riverain skrila ostro porogo; francosko ostroumnost (v izv.

je pač »simple«) je treba tu določneje izraziti; nam se zdi skoraj nepotrebno, braniti svojega prijatelja pred očitkom, da ima »preprosto dušo«. Na str. 53. čitam: »Nenadoma se ji je tu zazdela ljubezen«, kar je pač spet prevestna hoja za originalom. Slovenski bi bilo: »... se ji je zazdelo, da je tu ljubezen«. Opozorim naj še na nekaj manjših pogreškov: vi niste grd 61. (nam. grdi;) udejstviti uspehe 62. (nam. doseči u.); vse to mu je govorilo, da molči 75. (nam. naj molči); da pa prevajavec omahuje med pisavo č u v s t v o in č u s t v o, mu ni zameriti. Ni o n kriv...

Za uvod v knjižico bi ne škodilo nekaj besedi o avtorju Paulu Ackerju (1874.—1915.), nadarjenem učencu Paula Bourget-ja; saj je bil doslej pri nas popolnoma neznan. Janez Logar

I v a n B u č e r, *Čez steno*. Mohorjeva knjižnica 63. Celje 1934.

Star trikot, ženska med dvema moškima, se nakaže v Dubrovniku, razrešuje pa v slovenskih gorah. Ta trojica so Pavle Košak, trgovski družabnik Dubrovčana Bonića, študent Janez, Pavletov brat, in Bonićeva hčerka Dana. Oba brata ljubita Dano in si to prikrivata, Dana pa — nihajoča med obema različnima značajema — prepusti končno odločitev usodi in se odpravi z bratoma v gore. Tam naj se odloči. — V silnem neurju, ki zajame trojico na poti s Prisojnika, Janez v varnem zavetju pod skalo s sugestivno silo svojega značaja in močjo svojih oči pridobi Dano zase; v tem pa Pavle nekaj sto metrov niže doživlja vso grozo pobesnele gorske prirode in sanja o tistem domu, ki si ga ustvarita z Dano. Zvečer pove Dana Janezu, da je sanjala o drugačnem: o možu, ki jo bo sprevajal na lepe izprehode in ji posul življenjsko pot s pravljicami, a našla je njega, ki jo poln sile in ognja vodi v svoje divje in skoraj nepristopno kraljestvo. Ve, da ga ne dosega, a hoče za njim. Janez ji zaneseno izjavlja, da noče mehkih valov, ki tožijo jokavo pesem; hoče divjo skladbo viharja, ki proslavlja stvarstvo, ne mehkih pravljic o vilah in neresnih dušah, ki bi ji jo polagal mehak človek na pot, temveč ono pravljico o velikanskih in silnih čarovnih močeh.

Naslednjega dne pa je Dana spet na realnih tleh, spet vsa v dvomih. Ne razume Janeza, kam prav za prav hoče. V njegovo zanesenjaško deklariranje o njenih ciljih, ki so visoko na vrhu, do katerih morata z vsem svojim naporom *čez steno*, poseže Dana s prerealno besedo: »Da, Janez! Mislim si takole: ustvariva miren dom, ko se poročiva...« Ob teh besedah je Janez splahnel kot pod mrzlim oblivom. Zanj vendar vse to: miren dom, poroka, otroci itd. ni čisto nič važno. On sanja o melodiji dveh duš, ki se bosta na vrhu zlili v en spev, in spozna, da se je v Dani zmotil... In Dana se je v istem trenutku zavedela, da se je nepremišljeno vdala h i p n i s t r a s t i, da je zablodila. Saj je ljubila le Janezovo ognjevitost, ne njegove duše. Njen pravi je mirni, blagi Pavle.

S tem je za Dano trikot razbit, za Janeza ne. Kljub spoznanju, da Dana ne more za njim, se po njenem odhodu vse njegove misli upirajo v Dubrovnik; a tam se Dana in Pavle pripravljata na poroko in vabita tudi njega.

V Meliti, ki se je Janeza z nekam preočitno vsiljivostjo oklenila že na Kredarici, je našel Janez »sorodno dušo«, ki ji more zaupati svoje bridkosti.